Shemuel, Week 35: Chapter 11 - Yavesh Saved, Shaul Crowned

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

11:4-10 Shaul responds

1. Talmud, Yoma 22b

אסור למנות את ישראל אפילו לדבר מצוה, דכתיב "ויפקדם בבזק." מתקיף לה רב אשי, ממאי דהאי 'בזק' לישנא דמיבזק הוא? ודילמא שמא דמתא הוא, כדכתיב "וימצאו אדני בזק"! אלא מהכא: "וישמע שאול את העם ויפקדם בטלאים."

One may not count Jews, even for a mitzvah, as it says, "And he counted them with pottery shards." Rav Ashi challenged: How do you know that *bezek* is an expression of 'chopped up' [pieces]? Perhaps it is the name of a place, as in, "And they found Adoni Bezek"! Rather, from here: "And Shaul rallied the nation, and he counted them with sheep."

2. Abarbanel to Shemuel II 24

והנה שאול ראה משכלו ומדרכי הטבע שהנגף יחול במנין אשר יעשה האדם ברצונו, ולכן כאשר רצה לפקוד את העם למה שלא באהו עליו מצוה אלקית פקדם בבזק ופקדם בטלאים, כדי שלא יפול בהם עין הרע ולא היו אז נפקדים לגלגלותם, ואולי לעוני העם לא צום שיעשו צדקה להנצל מאותו נגף, גם כי לא רצה להסמך על הנס, ובחר יותר למנותם על ידי תחבולה ולא לגלגולת...

Shaul saw with his intellect, and it is natural that a plague strikes a group which a person counts on his own initiative. Therefore, when he wished to count the nation for that which was not a Divine command, he counted them with shards and counted them with sheep, so that *ayin hara* would not befall them, and they would not be counted by heads. And perhaps, due to the nation's poverty he did not order them to give tzedakah to be saved from the plague; also, he did not wish to rely on a miracle; he chose, better, to count them with a strategy, not by heads...

3. Shoftim 1:6-7

וַיָּנֶס אֲדֹנִי בֶזֶק וַיִּרְדְפוּ אַחָרָיו וַיֹּאֹחָזוּ אֹתוֹ וַיִּקְצְצוּ אֶת בְּהֹנוֹת יָדָיו וְרַגְלָיו: וַיֹּאמֶר אֲדֹנִי בֶזֶק שָׁבְעִים מְלָכִים בְּהֹנוֹת יְדִיהֶם וְרַגְלֵיהֶם מְקָצָצִים הָיוּ מִלְקָטִים תַּחָת שָׁלְחַנִי כָּאֵשֶׁר עַשִּׁיתִי כֵּן שָׁלָם לִי אֵלֹקִים וַיִּבִיאָהוּ יִרוּשֵׁלֶם וַיַּמֵת שֵׁם:

11:11-15 Shaul succeeds, and there is a new coronation

4. Ralbag to Shemuel I 11:13

יתכן שאחר היום המיתום. או אמר שאול "לא יומת איש ביום הזה" על צד התחבולה למלט האנשים ההם מיד ישראל, להראות להם שדעתו לדמים אחר ביום בבוא:

Perhaps he killed them after that day. Or, Shaul said, "No one shall be killed on this day" as a strategy to save those men from the hands of Israel, acting as though he intended to kill them after that day.

5. Malbim to Shemuel I 11:13

כי עד עתה לא היה דינם כמורד במלכות אחר שעדן לא הודו כולם במלכותו עד שהושיעם מעמון, וזה לא נעשה עד היום. וז"ש "כי היום עשה ד' תשועה," ועד עתה לא היה לי דין מלך:

For until now their status was not that of rebels against the throne, since not all of them acknowledged his monarchy until he saved them from Amon, which did not happen until that day. Thus he said, "Because today Gd rescued," and until then he did not have royal status.

6. Abarbanel to Shemuel I 11:13

עם היות מהדין שהמבזה את המלך יומת, הנה אין ראוי שביום הזה יומת איש לפי שעל ידם עשה ד' תשועה, והיה זה מטוב תכונתו שישראל יחסו אליו התשועה והוא יחסה אליהם.

Even though the law is that one who mocks the king should die, it is not fitting that one should be killed today, for Gd rescued them because of them. This was part of his good character; Israel ascribed the rescue to him, and he ascribed it to them.

7. Radak to Shemuel I 11:14

ואמר שמואל לחדש המלוכה בגלגל לכבוד הארון ואהל מועד, שהיו שם מתחלה כשבאו לארץ, לפיכך היו מכבדים אותו המקום אף על פי שעתה לא היה שם כי בנוב היה: And Shemuel said to renew the monarchy in Gilgal for the honour of the Aron and the Ohel Moed, which had been there at the start when they entered the land. Therefore, they honoured that place, even though it was not there now. It was in Nov.

8. Shoftim 2:1

וַיַּעַל מַלְאַךְ ד' מָן הגָּלְגַּל אֵל הַבַּכִים וַיֹּאמֶר אַעֵלֵה אֵתכֶם מִמְצְרַיִם וַאַבִּיא אֶתכֶם אֵל הַאַרֵץ..

9. Abarbanel to Shemuel I 10:27

שבהמלכת המלך יצטרכו שני דברים בהכרח. האחד שיבחרהו הש"י ויבדלהו מתוך אחיו למלוך עליהם, וזה ע"י נביא בהמשחו אותו, כי אין ההמשחה זולתי אות הבחירה האלקית. והשני שבני ישראל ישימוהו למלך ויקבלוהו עליהם, כי שני הענינים האלה נכללים במאמר (דברים י"ז ט"ו) שום תשים עליך מלך אשר יבחר ד' אלקיך בו וגומר, הנה הבחירה האלקית היא על ידי נביא והשימה היא ע"י ישראל...

Crowning a king requires two elements. First, for Gd to choose him and separate him from his brethren to reign over them, via a prophet who anoints him, for anointing is only a sign of Divine selection. Second, for Israel to make him king and accept him upon them. Both elements are included in Devarim 17:15, "Place upon yourself a king whom Hashem your Gd will select, etc." Divine selection is via a prophet, and placement is via Israel.

10. Ralbag to Shemuel I 12, Lesson 22

שראוי למלך שיהיה באופן שייראו ממנו האנשים. ולפי שלא נתחדש על בחיר' שאול דבר יביא בלב האנשים שהוא כמו בריאה חדשה, ולזה לא היה דומה להם למלך. וגם הוא לא היה נוהג כמנהג המלך. והנה סבר שמואל לחדש המלוכה לפני ד' בגלגל ולזבוח שם על זה זבחי שלמים לפני ד' לישב בלבם שהוא כמו בריאה חדשה, ויביא זה אל שייראו ממנו כראוי.

It is fitting for a king to be such that people revere him. Nothing new had been done to select Shaul now, such that they would cause view him as a new creation, and so he would not appear to be king for them. Also, he did not act as king. Shemuel thought to renew the monarchy before Gd in Gilgal and to slaughter sacrifices before Gd for this, to set into their hearts that [Shaul] was like a new creation. This would cause them to revere him properly.

Lessons regarding Shaul

11. Ralbag to Shemuel I 12, Lesson 20

שראוי שתהיה לשלם מדת הגבורה במקומות הראויים להציל לנרדפים שהם מעמו, ולזה ספר הפעלות שאול על ענין נחש העמוני ואף על פי שלא היה ישראל נוהג בו עדיין כמנהג המלך וגם הוא לא היה נוהג בעצמו מנהג המלך.

It is appropriate for one who is complete to have a trait of might when the time is right to save members of his nation who are pursued. Thus it told of Shaul's actions regarding Nachash of Amon – even though Israel did not yet treat him as a king, and he did not conduct himself as a king.

12. Prof. Yehudah Elitzur, Daat Mikra Shoftim, Summary after Perek 20

... באן כדי לשמש הוכחה כי זכה שאול לא רק ל"רוח ד"י = רוח נבואה... אלא גם ל"רוח עצה וגבורה"... המעשה בא כאן כדי לשמש הוכחה כי זכה שאול לא רק ל"רוח ד"י = "רוח נבואה... אלא גם ל"רוח עצה וגבורה"... This story came here to demonstrate that Shaul did not merit only to "the spirit of Gd", meaning prophecy... but also "a spirit of counsel and might"...

13. Ralbag to Shemuel I 12, Lesson 19

שאין ראוי להתנהג במדת האכזריות. הלא תראה כי נחש העמוני לולי אכזריותו היה מושל על יושבי יביש גלעד, שלא היה רוצה לכרות ברית עמהם כי אם בנקור להם כל עין ימין, ומסבת אכזריותו [גרם] שנפל עמו ביד ישראל והכו בהם מכה רבה.

One should not act cruelly. You see that Nachash of Amon, if not for his cruelty, would have ruled Yavesh Gilad, but he did not want to make a covenant with them unless they would put out every right eye. As a result of his cruelty, his nation fell to Israel, and [Israel] struck them a mighty blow.

14. Shoftim 8:1-2

וַיּאמָרוּ אֵלָיו אִישׁ אֶפְרַיִם מָה הַדָּבָר הַזֶּה עָשִׁיתָ לָנוּ לְבִלְתִּי קְראות לָנוּ כִּי הָלַכְתָּ לְהִלְּחֵם בְּמִדְיָן וַיְריבוּן אִתּוֹ בְּחָזְקָה: וַיּאמֶר אֲלֵיהֶם מֶה עָשִׁיתִי עַתָּה כַּכֵם הַלוֹא טוֹב עֹלְלוֹת אָפָרַיִם מִבִצִיר אֲבִיעַזֵר:

15. Shoftim 12:1-4

וַיִּצְעַק אִישׁ אֶפְרַיִם וַיַּעֲבֹר צָפּוֹנָה וַיֹּאמְרוּ לְיִפְתָּח מדּוּע עָבַרְתָּ לְהָלֶּחֶם בִּבְנֵי עַמּוֹן וְלָנוּ לֹא קֶרָאתָ לֶלֶכֶת עִמְּךְ בִּיְתְּדְּ נְשְׂרֹף עָלֶיךְ בָּאָשׁ: וַיּאֹמֶר יְפְתָּח מדּוּע עָבַרְתָּ לְהָלֶּחֶם בִּבְנִי עַמּוֹן וְמָאֹד וָאָזְעַק אֶתְכֶם וְלֹא הוֹשַׁעְתָּם אוֹתִי מִיְּדָם: וָאָרְאֶה כִּי אֵינְדְּ מוֹשִׁיע וָאָשִׁימָה וַבְנֵי עַמּוֹן מְאֹד וָאָזְעַק אֶתְכֶם וְלֹא הוֹשַׁעְתָּם אוֹתִי מִיְּלֶעָד וַיִּלְחֶם אֵלִי הַיּוֹם הַגָּה לְהָלֶּחֶם בִּי: וַיִּקְבֹּץ יִפְתָּח אֶת כָּל אַנְשֵׁי גִלְעָד וַיִּלְחֶם אֶלִי בָּתוֹךְ אֵפְרֵיִם בָּתוֹךְ אֶפְרֵיִם בְּתוֹךְ אֶפְרֵיִם בְּתוֹךְ אֶפְרֵיִם בְּתוֹךְ מְנִשְׁיה:...

16. Talmud, Kiddushin 32b

אמר רב אשי... מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול שנאמר +דברים יז+ שום תשים עליך מלך שתהא אימתו עליך Rav Ashi said... If a king forgives his honour, his honour is not forgiven, as Devarim 17:15 says, "You shall surely place a king upon yourselves," that his awe should be upon you.

17. Talmud, Yoma 22b, with Rashi

אמר רב יהודה אמר רב: מפני מה נענש שאול? מפני שמחל על כבודו, שנאמר "ובני בליעל אמרו מה ישענו זה... ויהי כמחריש" וכתיב "ויעל נחש העמוני ויחו על יבש גלעד וגו'''

"בומסקנא דמילתא שאמרו ישראל "מי האומר 'שאול ימלוך עלינו'?" בתמיהה, "תנו האנשים ונמיתם," והוא אמר "לא יומת איש היום הזה."

Rav Yehudah cited Rav: Why was Shaul punished? He forgave his honour, as in Shemuel I 10:27 and Shemuel I 11:1.

Rashi: At the end, Israel said, "Who says 'Shall Shaul reign over us?!'" as a question. "Give us those men and we will kill them." And he said, "No one shall die on this day."

18. Talmud, Yoma 22b [the line preceding the previous source]

אמר רב יהודה אמר שמואל: מפני מה לא נמשכה מלכות בית שאול? מפני שלא היה בו שום דופי, דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק אמר רב יהודה אמר על הציבור אלא אם כן קופה של שרצים תלויה לו מאחוריו, שאם תזוח דעתו עליו אומרין לו "חזור לאחוריך." Rav Yehudah said, citing Samuel: Why did the monarchy of Saul's house not last? Because it had no flaw. As Rabbi Yochanan cited Rabbi Shimon ben Yehotzadak: We do not appoint a leader over a community unless he has a box of crawling creatures hanging behind him, lest he become arrogant, in which case we can say to him, "Look behind you."

19. Ralbag to Shemuel I 12, Lesson 17

שאין ראוי לשלם שיתפעל ממה שיאמרו האנשים כנגדו כל שכן שיתפעל אם לא יכבדוהו אבל ראוי שיסבול זה ולזה ספר ששאול היה כמחריש על הבזיונות שבזוהו הרשעים ההם ועל מה שלא הביאו לו מנחה עם שזה גם כן היה ראוי לו...

It is not fitting for one who is complete to be moved to action by people's words against him, and certainly to be moved to action when he is not treated with honour. It is fitting for him to endure this. Therefore it said that Shaul was silent about the degradation of the wicked, and the fact that they did not bring him a gift, even though it would have been fitting for him...

Next

20. Prof. Yehudah Elitzur, Daat Mikra Shoftim 12:1

עם המלכתו המחודשת של שאול פסק שמואל מלשמש כשופט וראש העם המוציאו והמביאו, והמושיע אותו מכף אויביו. לפיכך בא שמואל להפרד מן העם, וכדרכם של ראשי ישראל שקדמוהו (משה ויהושע), הוא מסכם בדבריו האחרונים את תקופת שפיטתו ואת התקופה כלה, היא תקופת השופטים

With Shaul's renewed reign, Shemuel ceased to function as a *shofeit* and national leader who brought them out and in, and who rescued them from their enemies. Therefore, Shemuel came to separate from the nation, and like his predecessors as leaders (Moshe and Yehoshua), he summarized the era of his leadership and the general era, the era of the *shoftim*, in his last words...